

JESENSKA OPRAVILA NA GREDICAH TRAJNIC

Jesen je rezervirana za prav posebna opravila na vrtu in seveda tudi za prav posebno doživljanje vrtnih lepot med trajnicami. Zato jeseni poskrbimo, da trajnice pripravimo na zimo in seveda tudi na naslednja leta. Saj trajnic ne sadimo za eno ali dve leti, pač pa za daljše obdobje. Dobra jesenska oskrba pomeni tudi urejen videz gredic pozimi.

Na gredicah s trajnicami je vedno kaj početi in nikoli ni nič tako nujnega, da se ne bi moglo odložiti. Prav to je prednost, ki omogoča tudi zelo zaposlenim, da lahko uživajo ob njih. Zato sploh ne drži, da trajnice gojijo samo tisti, ki imajo veliko časa. Prav nasprotno. Tisti, ki so veliko zdoma in nimajo časa za lončnice in balkonske rastline, si trajnice še vedno lahko privoščijo.

Kdor v tekočem letu še ni utegnil zasaditi novih trajnic ali zanje prej ni imel pripravljenega prostora, to lahko stori do hujših mrazov, saj bodo trpežne sadike po sajenju počakale v zemlji na pomladno rast. Ob temperaturi zemlje le nekaj nad ničlo, pa bodo počasi razvijale nove korenine. Ob jesenskem sajenju, kakor tudi v drugih letnih časih, moramo le poskrbeti, da sveže posajene sadike ne bodo trpele suše. Ker se ob nižjih temperaturah zemlja počasneje izsušuje, bo seveda zalivanje potrebno le, kadar res dalj časa ni dežja ali, kadar zemljo izsuši burja. Pri jesenskem sajenju trajnic, ki niso zimzelene, je problem izsuševanja skoraj zanemarljiv. Pri zimzelenih, ki izhlapevajo vodo tudi ob nizkih temperaturah, pa moramo biti nekoliko bolj pozorni. Pred sajenjem bomo seveda zemljo temeljito zrahljali in pognojili z organskimi gnojili.

Praproti bodo hvaležne za debelo plast zastirke iz šote, ki jo naložimo pod listje okrog korenin v pozni jeseni. Skrbela bo za rahlost in kislost tal, vlago in še pleveli ne bodo rasli.

Da bodo poleti blazine timijana tako lepo cvetele, moramo poskrbeti z gnojenjem vsako jesen. Kompost enostavno potrosimo po blazini. Voda ga bo sprala h koreninam, saj okopavanje ni ne možno in ne potrebno.

Od pomladi do jeseni ponavadi poskrbimo, da je izgled gredic vedno urejen, s sprotnim odstranjevanjem odcvetelega cvetja in odmrlega listja trajnic. Ob koncu jeseni pa včasih gredice zanemarimo do pomladi, ko jih znova očistimo. S tem povzročimo zimsko neurejenost gredic, kar je nesmiselno. Saj greda deluje lepo tudi, kadar na njej nič ne cveti in zeleni, če smo z nje pospravili vse, kar ni več lepo. Med odmrlimi in suhimi deli trajnic pustimo na gredicah le tisto, kar je ohranilo svojo lepoto. Takšni so prav gotovo suhi cvetni koški rudbekij in suho listje in cvetna stebela okrasnih trav. Te bomo odstranili šele zgodaj spomladi ali sproti, kadar jih bo uničila burja.

Jeseni je zelo pomembno takoj po zaključenem cvetenju odstraniti vse ostanke odmrlega cvetja pri jesenskih astrah, ker se sicer zelo rade razsejejo in potomci ponavadi niso nič kaj ugledni. Težko pa jih spomladi prepoznamo, da bi jih lahko popleli kot nadležen plevel.

Bradate perunike je sicer najbolje iz gostega domačega nasada presajati in razsajati julija in avgusta, a zamudniki to lahko storijo tudi še do zime.

Tudi pri drugih trajnicah ponavadi preprečujemo divje razsejavanje semena tako, da sprti odstranjujemo odcvetelo cvetje. Kadar pa zaradi estetskih učinkov pustimo semeneče trajnice na gredah, moramo potem biti bolj pozorni na kaleče seme, da mlade rastlinice pravočasno odstranimo povsod tam, kjer se nenadzorovano razmnožujejo.

Pozno jesensko gnojenje s kompostom ali kompostu podobnimi gnojili je v starih nasadih trajnic zelo pomembno opravilo. Zanj lahko izberemo kakšen topel in sončen dan, ko je delo na vrtu prijetno opravilo. Sicer pa je treba poskrbeti, da po zemlji ne teptamo po nepotrebnem, kadar je mokra, da ji ne poškodujemo strukture po nemarnem. Če gnojenja ne moremo opraviti jeseni, to lahko storimo v toku zime in še vso zgodnjo pomlad ali celo nekoliko kasneje. Najlaže pa je to opraviti, ko je na gredah najmanj nadzemnih delov in to je po navadi že v pozni jeseni.

Tudi presaditve tistih trajnic, ki jih želimo preseliti na drugo mesto v vrtu, lahko opravimo jeseni, kadar je pač vreme ugodno in zemlja ne preveč mokra.

Potem pa se lotimo razmišljanja in snovanja novih vrtnih motivov, ki jih bomo uresničili v naslednjem letu s pomočjo trajnic.

Tekst:

Jožica Golob-Klančič

univ. dipl. ing. hort.

Fotografije:

Mojca Rehar Klančič

univ. dipl. ing. agr.